



Lietuvos vėjo elektrinių asociacija
M. K. Čiurlionio g. 4, 03104 Vilnius
Tel. +370 52 42 7086, el. p. lvea@lvea.lt
Įmonės kodas: 300090246

Lietuvos Respublikos valstybinei kainų ir
energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C-1, 08223 Vilnius

2019-04-25 Nr. A2019/9

DĖL ELEKTROS ENERGIJOS GAMINTOJŲ PASINAUDOJIMO ELEKTROS PERDAVIMO TINKLAIS TVARKOS APRAŠAS

Lietuvos vėjo elektrinių asociacija (toliau – asociacija) gavo Lietuvos Respublikos kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – komisija) 2019 m. balandžio 16 d. raštą Nr. R2-(E)-853 bei šiuo raštu pateiktą derinti Elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros perdavimo tinklais tvarkos aprašo projektą (toliau – „Aprašas“). Susipažinę su pateiktu dokumentu, teikiame asociacijos pastabas, paaiškinimus bei siūlymus.

Aprašo projekto formuluotės ir redakciniai pataisymai

Siekiant patogumo, Asociacija kartu su šiuo raštu teikia Aprašo projekto redakciją su redakciniais pakeitimais bei formuluočių patikslinimais (*angl. track-changes*), kurie, Asociacijos nuomone, nereikalauja papildomų paaiškinimų.

Dėl gamintojų pareigos gauti skirstomųjų tinklų operatoriaus atsisakymą (Aprašo 5.1 ir 6.1 punktai ir atitinkamai 8.5 punktas)

Asociacijos nuomone, minėtuose Aprašo punktuose siūlomas įtvirtinti reikalavimas gamintojams yra perteklinis, jo įgyvendinimas praktikoje sukels nepagrįstą administracinę naštą ūkio subjektams. Siūlytina apsvarstyti galimybę Apraše nustatyti elektros įrenginių maksimalų galingumą, kurį pasiekus ar projektuojant gamintojas dėl prijungimo kreipiasi ne į skirstomųjų tinklų operatorių, o į perdavimo tinklų operatorių, ir tokiu būdu eliminuoti poreikį gamintojui rinkti aptariamuose Aprašo punktuose numatytus atsisakymus.

Be to, siūloma nagrinėjamų Aprašo punktų formuluotė „<...> įrenginius, esančius skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodytoje veiklos teritorijoje, <...>“ yra komplikuota gamintojui įgyvendinti praktikoje, nes, visų pirma, reikėtų nustatyti, kurio skirstomųjų tinklų operatoriaus veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje yra (planuojami įrengti) gamintojo įrenginiai. Lieka neaišku, kaip gamintojui tai padaryti, kur tokia informacija yra/bus skelbiama? Be to, asociacijos nuomone, gamintojo įrenginių (elektrinių) buvimo vieta neturėtų lemti skirstomųjų tinklų operatoriaus parinkimo, tai turėtų lemti išimtinai gamintojo įrenginių (transformatoriaus) prijungimo prie tinklo vietą (kuri gali nesutapti su įrenginių (elektrinių) buvimo vieta ir toje teritorijoje galiojančia skirstomojo tinklo operatoriaus veiklos licencija).

Dėl išankstinių prijungimo sąlygų (Nuostatų 7 p.)

Aprašo projekte siūloma formuluotė „<...> ir nesukuria nei gamintojui, nei operatoriui jokių teisių ir pareigų <...>” yra tikslinga aptariamą Aprašo punktą papildant nuostata, kad „Išankstines prijungimo sąlygas išdavusiam tinklo operatoriui šių sąlygų galiojimo laikotarpiu draudžiama atlikti veiksmus, dėl kurių išankstines prijungimo sąlygas gavusio gamintojo įrenginių prijungimo sąlygos iš esmės pasikeistų ir dėl to gamintojas būtų priverstas didinti planuojamas investicijas, išskyrus, jei gamintojas dėl to neprieštarauja, arba gamintojo įrenginių prijungimo sąlygos pakito dėl nenumatytų aplinkybių, už kurias tinklo operatorius neatsako.“

Siūlomas papildymas yra būtinas siekiant apsaugoti gamintojų, ypač ketinančių dalyvauti skatinimo aukcionuose, interesus bei užtikrinti, kad suplanuotos investicijos būtų tikslingos, pakankamos, racionalios, o planuojami projektai būtų įgyvendinti laiku bei tinkamai. Projekte siūloma Aprašo formuluotė sukurtų neapibrėžtumą skaičiuojant reikalingas projektams įgyvendinti investicijas, sukurtų situaciją, kurioje būtų skaičiuojamas „investicijų rezervas“ nenumatytiems atvejams, susijusiems su prijungimo sąlygų neaiškumu, o tai tiesiogiai įtakotų aukcionuose siūlomo kainos priedo dydį (jį didintų), kas iš esmės prieštarauja įstatyminėms nuostatomis siekti skatinti maksimaliai efektyvius projektus.

Dėl ketinimų protokolo sudarymo (Aprašo 18 p.)

Visų pirma, kyla pagrįstų abejonių dėl 18.1 ir 18.2 papunkčių išskyrimo, nes nėra aišku, kuo skiriasi „pasirašyti“ ir „galiojantys“ ketinimų protokolai? Asociacijos siūlymas būtų šiuos papunkčius apjungti.

Antra, neaišku, kodėl sprendžiant dėl galimumo sudaryti ketinimų protokolą yra svarbus „gamintojų ketinančių dalyvauti aukcione didžiausių galių suma“ kriterijus? Jei ketinimų protokolą prašo sudaryti gamintojas, neketinantis dalyvauti skatinimo aukcione, tai šis kriterijus iš viso neturi jokios reikšmės, o jei ketinantis dalyvauti – tai siūlomas kriterijus negali riboti galimybes sudalyvauti aukcione, nes aukcione skirstoma skatinama gamybos apimtis tarp laimėtojų yra paskirstoma pagal mažiausio kainos priedo kriterijų, o pastarajam sutampant – atsižvelgiant į technines prijungimo galimybes, t.y. po aukciono, o ne prieš sudarant ketinimų protokolą.

Trečia, taikant kitus aptariamame Aprašo punkte nurodytus kriterijus turėtų būti aiškiai nustatyta, kad vertinama ne bendras gamintojų ir(ar) jų ketinamų instaliuoti elektros įrenginių galios kiekis, o tik toje konkrečioje linijoje.

Dėl Aprašo 19 punkto

Aprašo punktas papildytinas nuostatomis, numatančiomis operatoriaus atsakomybę tais atvejais, kai gamintojas, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, yra pasirengęs sudaryti ketinimų protokolą, tačiau toks nesudaromas dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo gamintojo. Operatorius turėtų tokiais atvejais atlyginti gamintojo tiesioginius nuostolius. Pareiga kildinama iš Aprašo 9 - 11 punktų nuostatų bei iš operatoriui keliamų reikalavimų išankstinėse sąlygose nurodyti visas esmines prijungimo sąlygas.

Be to, Aprašo 19 p. nuostatos neturėtų būti taikomos gamintojams, kurie prašo sudaryti ketinimų protokolą ir nurodo apie savo ketinimą dalyvauti skatinimo aukcione, nes dalis prijungimo prie tinklo galimybių kriterijų sprendžiami atsižvelgiant į aukciono rezultatus.

Dėl Aprašo 24 punkto

Asociacijos nuomone, nėra tikslinga riboti ketinimų protokolo galios artimiausiu skatinimo aukcionu, nes gamintojas, nelaimėjęs konkrečiame (artimiausiame) aukcione, galėtų dalyvauti paskesniame aukcione ir taip užtikrinti greitesnę bei pigesnę (su mažesniu skatinimu) įstatymuose įtvirtintų tikslų įgyvendinimą.

Priešingu atveju, sukuriama situacija, kad visi aukcione skatinimo nelaimėję gamintojai, turi „nurašyti“ investicijas į pasirengimą ir pradėti viską iš naujo, kas reiškia neefektyvų tiek laiko, tiek finansinių išlaidų atžvilgiu procesą.

Dėl Aprašo 45 punkto

Aprašo nuostata, kad „Operatorius rezervuotus pralaidumus visam ketinimų protokole numatytam elektrinės galingumui prijungti garantuoja tik vienam aukciono laimėtojiui“ galėtų būti taikytina tik tuo atveju, jei aukcioną laimi gamintojas, kurio ketinimų protokole yra numatyta maksimali aukcione skatinama apimtis. Kitais atvejais siūloma nuostata reikštų, kad aukcione gali būti tik vienas laimėtojas, nepriklausomai nuo prašomos skatinti gamybos apimties, o kitiems galimiems laimėtojams (kaip jie nustatytini pagal aukcionų nuostatus) tinklo pralaidumas nėra garantuotas. Nuostata keistina nustatant, kad operatorius turi garantuoti ne mažesnę tinklo pralaidumą, nei skatinimo aukciono bendra apimtis, o ribojimai galimi tik įstatymų nustatytais atvejais (t.y. kai kelių laimėtojų jungimas į tinklą „blokuoja“ vienas kitą).

Dėl naujo Aprašo 52 punkto

Vietoj siūlomo naikinti Aprašo 52 punkto asociacija siūlo įtvirtinti nuostatą, kad operatoriaus išduodamos prijungimo sąlygos turi atitikti išankstines sąlygas ir ketinimo protokolo nuostatas, išskyrus objektyvius pasikeitimus, kurių operatorius negalėjo ir neprivalėjo numatyti išduodamas išankstines sąlygas bei sudarydamas ketinimų protokolą. Nuostata svarbi, nes jei prijungimo sąlygos esminiai skirsis nuo išankstinių sąlygų ir(ar) ketinimų protokolo nuostatų, tai gamintojo investicijų paskaičiavimai bei pasiūlymas dėl kainos priedo dalyvaujant aukcione netenka prasmės.

Dėl Aprašo 56 punkto

Asociacijos nuomone, siūlomas Aprašo 56 punkto redakcija neatitinka eilės teisės aktų reikalavimų bei neužtikrina gamintojų teisėtų interesų. Nuostata siūloma įtvirtinti operatoriaus teisę nevaržomai keisti įpareigojimus gamintojams tobulinti tinklą, jei pagal aukciono rezultatus keli laimėtojai riboja vienas kito prijungimą. Tačiau pagal aukcionų nuostatus yra numatyta, kad jei yra keli laimėtojai ir jie riboja vienas kito prijungimą, tai prijungiami mažinant prijungiamas galias (apimtis), o ne numatant įpareigojimus tobulinti tinklą. Atlikus tinklo patobulinimus, neliktų kliūčių visus aukciono laimėtojus pajungti pilna apimtimi, o ne proporcingai.

PRIDEDAMA: Aprašo projektas su teksto pataisymais bei komentarais.

Iš anksto dėkojame už bendradarbiavimą.

Direktorius



Aistis Radavičius